

Ванеса Монфорт

ЖЕНИТЕ, КОИТО КУПУВАТ ЦВЕТА

София, 2018

*На Иса Борастерос,
феза кръстница на всички нас*

Преводът е направен по изданието:

Vanessa Montfort

Mujeres que compran flores

Penguin Random House Grupo Editorial, 2016

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

Copyright © Vanessa Montfort, 2016

© Мариана Китипова, превод, 2018

© Фиделия Косева, корица, 2018

© Издателство „Изток-Запад“, 2018

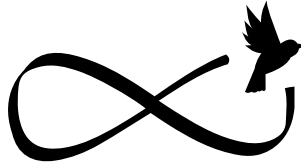
ISBN 978-619-01-0286-1

ВАНЕСА
МОНФОРТ

ЖЕНИТЕ,
КОИТО
КУПУВАТ
цветя

Превод от испански
Мариана Китипова

СЕРИЯ „КРАСНОГЛЕД“

„Творци на съвпадения“, Йов Блум

„Тежък дар“, Уилям Кент Крюгер

„Животът, който загърбваме“, Алън Ескенс

„Еуфория“, Лили Кинг

„Момичето от Бруклин“, Гийом Мюсо

„Лято по френски“, София Наш

„Един аристократ в Москва“, Еймър Тауълс

„Брачният пакт“, Мишел Ричмънд

„Еротични истории за пенджабски вдовици“, Бали Каур Джасвал

„Жените, които купуват цветя“, Ванеса Монфорт

СЪДЪРЖАНИЕ

Жените, които купуват цветя	9
Оливия е име на ангел	10
Метаболизмът на оазисите	18
Ден 1. Странната съдба на вълните	22
Котка в пуст апартамент	31
Денят на независимостта	34
Ден 2. Момичето и морето	44
Кокетството на лилиите	52
Тъгата на невените	68
Изкушението на дюлевите цветчета	77
Самообладанието на орхидеите	88
Скромността на теменужките	97
Ден 3. Генезисът на страха	109
Заговорът на електродомакинските уреди	120
Теория за какавидата	126
Парализа поради анализ	138
Луда жена	146

Ден 4. Упорството на призраците	164
Пространство-времето на мадричани	173
Пазарът на жабите	185
Теория за стопроцентовата съвместимост	200
Ден 5. Твоят хоризонт и моят вертикант	213
Денят преди следващия ден	219
Проницателността на жертвите	235
Невъзможността да кажеш „обичам те“	242
Ден 6. Написано в мъглата	262
Котка с картина в дъното	270
Теория за паразита	286
Тиранията на слабите	302
Ден 7. Силата на невъзможното	312
Непредсказуемата природа на дъжда	325
Ден 8. Да надвиеш бурята	341
Да танцуваш върху гробище	347
Жените, които купуват цветя	360
<i>Благодарности</i>	363

*Със свобода, книги, цветя и луната
кой не би бил щастлив?*

ОСКАР УАЙЛД

ЖЕНИТЕ, КОИТО КУПУВАТ ЦВЕТА

В този малък квартал в центъра на Мадрид, обитаван от актьори, от всевъзможни хипстъри, от бездетни двойки, от лицемерни депутати, споделящи чаша вермут между заседанията; в този микросвят със собствен чудодееен Христос, своя разрушителна секта, свои музи, свои театри и малки галерии, свои ежедневни демонстрации, свои мисли на прочути писатели по тротоарите, върху които стъпват туристите, обитателите на старчески домове, войнстващите велосипедисти, джазмузикантите и археолозите, търсещи съвместно костите на Сервантес... в този квартал има също пет жени, които купуват цветя.

В началото никоя от тях не го прави за себе си – едната ги купува за любовника си, другата – за офиса си, третата – за да ги рисува, четвъртата – за клиентките си, последната – за мъртвия си любим. Последната съм аз и това е моята история...

ОЛИВИЯ Е ИМЕ НА АНГЕЛ

В квартала нямаше съгласие относно момента, в който се бе появила там. Попитах сервитьорите от кръчмата „Ла Долорес“ – те твърдяха, че е отскоро, но от „Каса Алберто“ бяха сигурни, че е там, откакто се помнят. Все пак всички бяха единодушни, че „Градината на ангела“ е цветарски магазин от два века и се нарича така може би защото в него винаги е имало ангел – просто винаги някой е поемал щафетата. Когато Оливия си отидеше, щеше да я наследи друг ангел с друга мисия. Когато и да питах, всички обитатели на квартала твърдяха, че Оливия винаги е била там и желязната ограда и цветята са се появили с нея някъде през ХХ век.

Трудно беше да се установи какво или коя е била Оливия преди това. Никой не знаеше. Или тези, които го знаеха, пазеха в тайна личния ѝ живот. Никой не беше наясно дали цветарският магазин е неин, или под наем. Едни шушукаха, че била богата ексцентрична наследница. Други вярваха, че била любовница на известен мъж или може би прочута актриса, постигнала слава в чужбина. И наистина в гласа ѝ се долавяха чуждоземни нотки, като на човек, който говори няколко езика – буквата „с“ свистеше между зъбите ѝ малко по-силно от нормалното, гласните бяха мелодични като в галските страни, но произношението ѝ беше перфектно, а гласът ѝ – ясен и спокоен като цветята ѝ.

Видях я за пръв път три дни след като дойдох в квартала. Откакто бях открила „Градината на ангела“, минавах край врата-

та ѝ няколко пъти на ден, но така и не се решавах да вляза. Задушавях се в малкия апартамент под наем, в който току-що се бях нанесла. Горещината в него беше непоносима и засилваше миризмата на боя. Още няхах климатик и неразопакованите куфари ми служеха за маса, за стол или за да се качвам на тях, когато не успявах да отворя кранчето за газ на печката. Така че разходките и гледката на този оазис ми помагаша да приема всекидневната си порция кислород.

Тази вечер излязох навън със същите дрехи, с които чистех лицето – стари дънки, още по-стара тениска и същите джапанки, с които излизах от банята. Когато се зърнах в огледалото на асансьора, стори ми се, че цялата съм безцветна. Ключицата ми изпъкваше през кожата на деколтето. Черната ми права коса бе хваната на опашка. Лицето ми беше бледо, без грим. Очите – подуты от прахта.

Когато стигнах до площада, се изненадах, че цветарницата е още отворена. Беше осветена от цветни крушки и малки хартиени фенери, окачени на дърветата. Всичко това, както и един щурец, който се беше настанил в огромното маслиново дърво, откъдето изнасяше рецитал, придаваха на мястото празнична атмосфера.

Вековното маслиново дърво заемаше центъра на градината и от клоните му висеше въжена люлка. Прекосих плахо портата и тръгнах по наслана с каменни плочи пътека, които ми се сториха жълти, с тайната надежда – сега вече знам това, – че в края ще ме чака Магьосникът от Оз. Ухаеше на мокра пръст. Сред сенките на листата и под един бял сенник зърнах малка маса от ковано желязо, а върху нея – чаша с вино и разтворена книга. Вратата на оранжерията беше широко отворена.

Тогава я видях за пръв път.

Защото всичко това беше Оливия.

Вътре звуците на джаз от четирийсетте години галеха листата на растенията, полюшваха висящите кошници с цветя, изнизваха се навън, тласкани от водния прашец на пръскачките. Пъстри целофанени пеперуди украсяваха стъклените стени, ак-

варели с блестящи флорални мотиви бяха изложени във всеки ъгъл, навсякъде се виждаха рециклирани стари съдове с цветя, чиито имена тогава не знаех. В дъното, зад стъклена преграда, долепен до тухлената стена, имаше старинен каменен фонтан с глава на причудлив лъв, от която бликаше вода и падаше в езерце с водни лилии. Във всяка ниша, под какъвто и да е предлог, изникваше живот под формата на растение. От островърхия таван висяха стъклени украшения, венци от клонки, сухи цветя и шишарки, шеговити текстове, написани на дървени плочки, а на плота бяха разпръснати старинни пощенски картички с квартала през XIX век, от началото на XX век, стари модни списания, картини от музеи, театрални афиши. В центъра му имаше книга за посетители, отворена на страница с текст на японски, ограден от сърчица. И друга книга – с червена кадифена подвързия, на чиято корица бе гравирано заглавие – „Книга за записки“.

Не можах да се съдържа.

Никога не бях правила подобно нещо, затова знам, че беше по-силно от мен. Отворих я на мястото, където се подаваше сатененият разделител.

Там със стилизирани букви и с писалка бе написан кратък текст, озаглавен „Белези“.

– Винаги съм харесвала хората с белези, като дърветата – каза един глас зад гърба ми и аз рязко затворих книгата. – Всъщност нямам доверие на човек, стигнал до четирийсетте без нито един.

Обърнах се бавно, онемяла, гледайки със същия поглед като Капитан, когато забиваше нокти в килима.

Зад тезгяха стоеше тя. Бе дръпнала малката завеса от цветни мъниста, която отделяше задната стая, и изглеждаше така, сякаш току-що излиза на сцената.

Оливия притежаваше онзи вид красота, която е извън всякаква условност – естествената ѝ крехкост при нея беше елегантност, липсата на грим се компенсираше от леко червило на устните, а износените ѝ дрехи стояха на тялото ѝ като модели на висшата мода. Стил като на онези жени, които са излизали от фабриките по време на световните войни. Като всички дами,

и тя беше на неопределена възраст, макар да изглеждаше застинала между четирийсетте и шейсетте. Една Катрин Хепбърн на цветна лента – слаба и висока, с дълга талия, пристегната в копринена рокля с щампа на зелени листа, и със сандали с каишка на глезена. Косата ѝ с цвят на мандарина бе прибрана във висок кок, който ѝ придаваше вид на току-що излязла от оцветена старинна снимка.

– Очаквах да си по-млада – продължи тя с ясният си, спокоен глас. – Не че е някакво изискване, но просто си те представях така.

– Съжалявам – опитах да се оправдая.

Но защо тази жена знаеше възрастта ми?

Тя постави пръст върху фините си, червени и леко набръчкани устни, подканяйки ме да мълча.

Приближи се до мен.

Две искрящи очи с тюркоазен цвят потърсиха нещо в моите. После ми направи жест да слушам. Щурецът от градината сякаш сега беше в помещението и настойчивата му песен караше стъклата да треперят. Тя се усмихна.

– Скъпа, бъди спокойна, животът цапа, но не загрозява – прошепна тя и ме хвана под ръка. – Всъщност се радвам, че не си хлапачка. Последната ми помощничка ме заряза заради едно червено като домати англичанче, което беше дошло по програмата „Еразъм“.

Взе огромна червена желязна лейка, пълна с вода. Вървахме, водени от пронизителната песен на щурецата, докато тя поливаше саксиите и от време на време спираше, сякаш за да установи мястото, където се криеше насекомото.

– Ще видиш, че тестът, на който ще те подложат, е много лесен – продължи тя, навивайки кичур от оранжевата си коса между пръстите.

– Тест? – разтревожих се аз.

Отново постави пръст на устните си, давайки ми знак да не говоря. Лицето ѝ придоби съсредоточено изражение.

– Състои се от един-единствен въпрос. И ще разбере дали си ти. – Тя направи театрална пауза. – През тази цветарница ми-

нават мъже и жени, които искат да изразят някакво чувство или да изпратят послание, за което не намират думи – уважение, благодарност, възхищение, омраза, загуба, любов, поздравление... Някои купуват цветя за раждане, други – за погребение. Едни ги поръчват, за да освежат офисите си, други – за да вдъхнат живот в домовете си. Някои ги предпочитат живи, все още вкоренени в пръстта, други – сухи или хербаризирани. Понякога предпочитат да са на пъпки, за да траят по-дълго, докато други ги харесват нетрайни, като маргаритите, чиито листенца бързо започват да окапват. – Погледът ѝ се насочи през стъклото на оранжерията, където минувачите се движеха като в блестяща поредица от кадри. – По едно или по сто... понякога ги изпращаме в гримьорната на Испанския театър, от други правят венци в църквата „Сан Себастиан“, купуват ги майки за своите майки, неверни съпрузи за жените си, любовници за своите любовници, „Палас“ за тоалетните си, стариците за балконите си... Моята теория е, че на всеки човек съответства някакво цвете. Както и на всеки етап от живота му. Някои жени купуват цветя, други не. Това е всичко.

Гледах я втренчено и в същия този миг, без да знам защо, поисках да принадлежа към тази категория повече от всичко на света.

– И какви са тези жени?

Пусна ръката ми, сякаш отвори клещи, и се обърна към мен, повдигайки тънката си червена вежда със сребристи отблясъци в нея.

– Каж ми кое цвете би взела днес от всичките тези?

Дори не се огледах наоколо. Почувствах същото присвиване на стомаха, както когато ме изкарвах на черната дъска.

– Никога не съм купувала цветя – казах колебливо.

– Аха. А когато са ти подарявали, кои си харесвала?

– Никога не са ми подарявали – сведох брадичка аз.

Тя изцъка с език.

– А сега? Не виждаш ли някое, което да ти харесва? Хайде...

Видях само цветни петна. От нервите и от горещината имах чувството, че двете сме част от картина на Моне. След дълго мълчание отговорих:

– Кои са най-подходящи за гробище?

Оливия впери в мен малките си светли очи, без да мигне, подобно на щраус.

– Да ти призная, не знам. Не познавам вкусовете на покойниците.

После ме пощипна по брадичката.

– Наистина не съм имала нито едно от твоя вид в градината си. – Усмихна се доволно. – Е, ще дойдеш ли утре? При тази гореща вълна трябва да започнеш час по-скоро, или всичките ми цветя ще се съсипят за един ден.

– Искаш да ти бъда помощница?

– Предполагам, че щом си тук, и особено след съобщението ти, условията в обявата са ти допаднали.

Поклатих глава. Скрих ръцете си в джобовете на дънките.

– Може ли да ти отговоря утре? – успях да промълвя аз.

Тя сбърчи вежди, сякаш не разбираше думите ми, и избърса потта от дългата си шия с ефирна кърпичка от жълта коприна.

– Скъпа, животът е неотложна задача... Вече е много късно. Следователно утре ще бъде съвсем късно. Ако приемаш, трябва да ми кажеш сега.

Не знам защо в онзи момент не казах на Оливия, че се е объркала. Е, всъщност знам. Защото за пръв път нещо в живота ми се раздвижваше след цяла година, прекарана във вцепенение.

Тя изпразни лейката в една саксия и шурецът престана да пее. Коленичи до растението и зачака. Пръстта започна да мърда и насекомото излезе от скривалището си замаяно, намери един от пръстите на Оливия и се изкачи по него, все едно че беше асансьор.

– Ето къде си бил, малък клошар такъв... – каза тя, докато го изпращаше любезно до изхода. После се обърна: – А ти затвори на излизане, ако обичаш.

Нещо ме накара да остана на мястото си. „Трябва да започнеш да живееш и да престанеш да мислиш как да го правиш.“ С тази фраза завършваше всеки сеанс с терапевта ми.

– Приемам – казах, като я последвах до градината. – Макар че не разбирам нищо от цветя.